

ÉLELETÜNK

XLII. évf. 4. szám (42. Jg. Nr. 4)

Az európai magyar katolikusok lapja

2010. április

A KÖRNYEZETVÉDELEM MORÁLIS KÖVETELMÉNY

A Szentlélek által akkreditált diplomáciai testület tagjai előtt a hagyományos újrakezdés kihallgatás alkalmával elmondott pápai beszéd két fő üzenetét hozdott: XVI. Benedek a környezetvédelmet választotta vezérfonalnak, emellett felelősségét a nyugati országokban elhanyagolt vallásellenesség kapcsán.

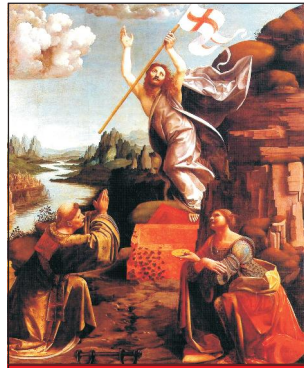
A Caritas in veritate enciklikára, valamint a béke világnapjára szóló idei üzenetét építve a Szentatyra rámutatott, a gazdasági válságnak és az ember okozta környezeti károsító hatásoknak ugyanaz a gyökere: „napjaink önző és materialista mentalitása megfélemlíti a természetet, a teremtést, a környezetet”. Pedig könnyű észrevenni – s erre a volt kommunista államokban tapasztalt, a régi rendszertől öröklött környezeti károk is intő példaként szolgálhatnak –, hogy „Isten tagadása eltorzítja az emberi személy szabadságát, de pusztítja a természetet is”. A környezetvédelem tehát nem elsősorban esztétikai igény, hanem mindenekelőtt morális követelmény, mert a természet egy minket megelőző, szeretettel és igazságra épülő isteni terv megnyilvánulása.

Érthető módon a pápa számára nemcsak az ad aggodalomra okot, hogy a múlt decemberi koppenhágai klímaváltozási csúcstalálkozón nyilvánvalóvá vált: gazdasági és politikai megfontolások akadályozzák a környezetszennyezés elleni küzdelmet, hanem az is, amikor „elválasztják, sőt szembeállítják egymással a környezetet és az emberi személy védelmét”. A pápa alig burkolatlan azon állításokra utal, melyek szerint a születésszabályozás jelentené a megoldást a környezetvédelemre és az éhezés leküzdésére is. Holott a föld képes arra, hogy egész lakosságát táplálja – már ha egyesek nem kaparintják meg önző módon az egyébként mindenkit illelő javakat és természeti erőforrásokat. A humánökológia tiszteletben tartása tehát a környezeti ökológiának is javára válik, hiszen „a természet könyve egy és oszthatatlan”.

A teremtés rendje elleni támadások között a pápa hangsúlyosan említette azon-egy európai és amerikai államokban tetten érhető – „törvényeket és terveket”, amelyek „a diszkrimináció elleni küzdelem nevében a nemek közötti különbözőség biológiai alapjait támadják”. Pedig a szabadság nem abszolút szabadság, egészen egyszerűen azért, mert az ember nem Isten, hanem Isten képmása és teremtménye. Az ember számára nem saját kívánságai vagy vágyai mutatják a követendő utat, hanem a Teremtő által akart rendszerhez történő igazodás. XVI. Benedek már 2008-ban a Római Kiírta tisztviselői előtt elmondott évértékelőjében is felszólalt az ún. „gender-ideológia” ellen, most pedig a legünnepélyesebb keretek között, egyenesen az érintett kormányok képviselői előtt ismételte meg.

(Folytatás a 6. oldalon)

**MINDEN OLVASÓNKNAK
ÁLDOTT
HÚSVÉTI ÜNNEPEKET
KÍVÁNUNK!**

A feltámadt Jézus
Szent Lénárddal és Szent Lúciával
Marco d' Oggiono (1467–1524) festménye
(Staatliche Museen, Berlin)

AZ IRGALMASSÁG ÜNNEPE

Jézus első alkalommal 1931-ben beszélt Fausztina nővérnek arról a kívánságról, hogy ünnepet szenteljenek az Isten Irgalmasságának: „*Azt kívánom, hogy legyen az Irgalmasság ünnep. Azt kívánom, hogy a képet, melyet ecsettel fogsz megfesteni, húsvét után az első vasárnapon ünnepélyesen áldják meg! Ez a vasárnap legyen az Irgalmasság ünnep!*” (Napló 49)

Az Irgalmasság ünnepének húsvét utáni első vasárnapra történő helyezése mély teológiai értelemmel bír, amely a megváltás húsvéti titka és az Isteni Irgalmasság titka között fennálló szoros összefüggésre utal.

Az ünnep nemcsak egy nap, melyen Isten különösképpen tiszteljük irgalmasságának titkában, hanem állandó kegyelem forrása minden ember számára: „*Azt kívánom – mondta Jézus –, hogy az Irgalmasság ünnepé menedék és menekvés legyen minden lélek, de főleg a szegény bűnösök részére.*” (Napló 699) „*Keserves szenvedéseim ellenére elvesznek [egy]s lelkük. Utolsó mentőövet adok nekik, ez Irgalmasságom ünnepe. Ha nem dicsőítik irgalmamat, örökre elvesznek.*” (Napló 965)

Ennek az ünnepnek nagyságát a hozzáfűzött ígéretek nagyságával lehet lemémi, melyeket Jézus így ígért: „*Aki ezen a napon az Élet Forrásához járul, bűnei és az értük járó büntetés teljes elengedését nyeri el.*” (Napló 300) „*Ezen a napon megnyílik irgalmam mélysége: a kegyelmek tengerét árasztom minden lélekre, aki irgalmam forrásához közel. Egy lélek se féljen közeledni hozzám, még ha bűnei skarlátpirosak lennének is.*” (Napló 699)

Eme nagy kegyelmek elnyeréséhez teljesíteni kell az Isten irgalma iránti tisztelet feltételeit, melyek: a bizalom Isten jóságában, a felebaráti szeretet gyakorlása, a megszentelő kegyelem állapotában (szentgyónás után) méltó szentáldozás. Jézus mondta: „*Egyetlen lélek sem nyerhet megígazulást, amíg nem fordul bizalommal irgalmasságomhoz. Ezért kell a húsvét utáni első vasárnapot Irgalmasságomnak szentelni. A papok ezen a napon hirdessék a lelkeknek nagy és végtelen irgalmamat.*” (Napló 570) **(Részlet Szent Fausztina Naplójának bevezetőjéből. II. János Pál pápa 2000-ben rendelte el az Irgalmasság ünnepét.)**

Katona István püspök

A HÚSVÉTI MISZTÉRIUM

Elmélkedés Jézus hármas szeretetéről

Az emberek megváltásának és Isten tökéletes megdicsőülésének művét Krisztus főképpen az ő húsvéti titka által vitte végbe, amikor halálunkat halálával megtörte, és az életet feltámadásával újjászerezte. Ezért az Úr szenvedésének és feltámadásának húsvéti szent három napja az egész egyházi év tetőpontjaként tündöklök. Ahogy a vasárnap csúcspont a köznapok fölött, úgy csúcspont a húsvéti ünnepe is az egyházi évben.

A szent három nap évről évre nagycsütörtök este az utolsó vacsora emlékére bemutatott ünnepélyes szentmisével kezdődik, és húsvétvasárnap az esti dicsérettel fejeződik be. Ezen a három napon ünneplünk Jézus határtalan, az Atya iránti engedelmes, engesztelő és az irántunk való szeretetét. Elmélkedjünk Jézusunk irántunk való hármas szeretetéről: nagycsütörtökön: ajándékozó szeretetéről, nagypénteken: áldozatos szeretetéről, húsvéti ünnepén: győzelmes szeretetéről.

Jézus ajándékozó szeretete

Üdvözítőnk az utolsó vacsorán ezt mondta: „*Amin engem szeret az Atya, úgy szeretlek én is titeket!*” (Jn 15,9)

Az utolsó vacsora előkészítése megtörtént, asztalhoz ül a tizenkét apostollal. És ekkor Jézusnak szeretettől lángoló szívéből előtörnek a szavak: „*Vágyva vágytam arra, hogy ezt a vacsorát elköltsöm veletek, mielőtt szenvedek!*” (Lk 22,15). Jézus ünnepélyes bejelentése hirdeti, hogy nagyon készült arra az eseményre, amelynek keretében megalapította az Eucharisztiát, az Oltáriszentséget nagy misztériumát. Ebben a szentésgben önmagát ajándékozta nekünk.

Jézus titokzatos módon elővételezi halálát, táplálékul adja testét, melyet rövidesen feláldoz a kereszten, és vérét, amit az utolsó cseppig ki fog ontani. Néhány óra múlva ugyan a halál elragadja a földről, az Eucharisztiában azonban valóságosan jelen marad közöttünk, egészen az idők végezetéig.

Jézus az Egyházára bízta a nagy misztériumot, amikor ezt mondta: „*Ezt cselekedjétek az én emlékeztetemre!*” Ekkor

alapította Jézus az egyházi rend szentségét, a szolgálati papságot is. Így gondoskodott arról, hogy az Eucharisztiában mindig jelen legyen közöttünk.

Ami először történt az utolsó vacsorán, ma ugyanolyan kézzelfogható módon megújul az oltárokon: a papnak, Jézus szolgájának személyében mindig maga az Úr Jézus végzi az átváltoztatást. Csodálatos valóság az, hogy az Eucharisztiát által Jézus Krisztus mindenütt jelen van katolikus templomokban, az egész világon. Minden földrészen, minden országban, minden városban és faluban. Jelen van minden időben: most is, a harmadik évezredben. Az Eucharisztiát által Jézus mindenkihez találkozik és mindenki találkozik Övele. Azzal a Jézussal, aki a kereszten meghalt, de feltámadt és él. Azzal a Jézussal, aki az Eucharisztiában nekünk adta önmagát. Ezért alapította meg isteni bölcsességével, szeretetével és hatalmával ezt a csodálatos szentséget.

Jézus áldozatos szeretete

Nagypéntek Jézus szenvedésének és kereszthalálának napja. A gyász és a fájdalom napja. Ennek az ünnepnek sok borzalma mélyen megrendíti szívünket. Ugyanakkor hirdeti Jézus áldozatos szeretetét irántunk. Ha jobban át akarjuk élni a kereszteni misztériumát, Jézus értünk vállalt szenvedését, akkor vegyünk részt a nagypénteki szertartáson.

Délután három óra. A templomban semmi fény, az oltár megfosztva minden ékességétől, nincs virág. A gyertyák sem égnek. A harangok hallgatnak. Az orgona sem szól. A szertartást végző pap

(Folytatás a 6. oldalon)

CÖLIBÁTUS ÉS EMBERI TERMÉSZET

A Római Santa Croce Pápai Egyetemen Papi cölibátus: teológia és élet címmel rendezett konferenciát a közelmúltban az egyetem Teológia Kara a Papi Kongregáció védnökségével, a Papok éve keretében. Az egyik legnagyobb figyelmet Aquilino Polaino Lorente professzor előadása keltette a zömmel diakónusokból és papokból álló közönség soraiban. A professzorral a Zenit készített interjút, amelyben elmondja, hogy a szexualitás helyes értelmezése megvilágítja a cölibátus értelmét is.

Polaino a Granadai Egyetem orvosprofesszora, Madridban pszichológiát tanult, majd orvostudományból doktorált a Sevillai Egyetemen. Jelenleg a madridi San Pablo Egyetemen tanít pszichopatológiát. Előadásának egyik alapfogolata ez volt: „*Isten nem kér lehetetlen dolgokat attól az embertől, akit szolgálatára hív!*”

A Zenit spanyol újságírója, Carmen Elena Villa elsőként azt kérdezte, veszélyes lehet-e a papi cölibátus pszichológiai értelemben. A professzor válaszában kiemelte, hogy a cölibátus nem áll ellentétben az ember antropológiai felépítésével. Sokkal veszélyesebbnek látja azt a szexuális viselkedést, amely mindent megenged, mindenre nyitott, amely szerint mindent szabad. Ez a fajta életmód rombolja a személyiséget, de a maga teljességében, megskatizások nélkül megélt cölibátus nem.

Hangsúlyozta, hogy manapság a szexualitásról kialakított kép kevés ponton egyezik az emberi természettel, jelentősen eltér attól. Felvetette, hogy talán egy komplett oktatási programra lenne szükség ezen a téren minden korosztály számára, hiszen az emberi élet alapvetően fontos eleméről van szó, és óriási zűrzavar lesz

(Folytatás a 6. oldalon)

LENNE EGY KÉRDÉSEM...

A gyémántmese csodája

Meglehetősen elterjedt szokás, hogy az ember a saját és környezete évfordulójáról megemlékezik, főleg, ha ezek kerek számot jelölnek. Szinte magától értetődő, hogy házaspárok megünnepelik esküvőjük 25 éves dátumát. Ezt nevezik ezüstkodalom-nak. Együtt van a család, a rokonok, a barátok, mert van minek örülni: 25 év együttélés a mai világban teljesítmény, mindkét félnek össze kellett szednie magát, hogy ez a kettős egység ne boruljon fel, ne váljék tragédiává. Áldozatkészség, lemondás volt a hétköznapok kísérő zenéje. Ez biztosít afelé, hogy a két ember egyvé vált élete jó irányban halad: az összefogás, egymás megértése során elérkezhet az 50. esztendő – az aranykodalom, és még a gyémánt-, a 60 éves évforduló is.

Mind ezt azért mondtam el, mert egy pap életében is lehetségesek ilyen jubileumok. Pappá szentelése napját hálaéval és örömmel ünnepli évről évre, mert tudatában van, milyen feladatra választotta Isten, de annak is, hogy ha az elvárásoknak meg akar felelni, akkor össze kell szednie magát. Már maga a készülődés a papi hivatásra számos problémát vet fel, nem utolsósorban a cölibátus kérdését. Az utóbbi hónapokban nyilvánosságra került papi botrányok (pedofil visszaélések) egyértelműen tanúsítják, milyen nehéz egy főpásztor helyzete, aki egyrészt el akarja kerülni a botrányt, másrészt viszont köteles a társadalom javát szolgálni és mindent elkövetni a károk (lelki károk!) elkerülésére.

A szentelés évfordulójára mindenesetre alkalom a lelkiismeret-vizsgálatra: hogyan teljesítettem lelkipásztori feladataimat? Megmaradtam-e a hűségben Krisztus iránt? Sikerült-e egybeolvasztani a természetes és a természetfeletti világot? Jelen van-e Isten a hétköznapjaimban?

Világos, hogy minél idősebb egy pap, annál jelentősebbek lesznek a visszajelentések az előző évekre, évtizedekre, mert az évekkal a pap hozzáállása élete

tartalmához is alakul, a tapasztalatok változnak. Biztos, hogy egy ezüstmisé más szempontokra helyezi a hangsúlyt, mint egy aranymisé, és Istennek is mások az elvárásai egy öreg pappal szemben, mint voltak fiatalokkorban.

A gyémántmese hátterében

Ez a mai cikk erre akarja felhívni az Életünk olvasótáborát: elérkeztem papi életemnek ahhoz a pontjához, amikor már mint gyémántmisét emlegetnek. Az egyházi szóhasználatban ez a papzentelés 60. évében történik. Amiből az következik, hogy 10 éve voltam aranymisé és 35 éve ezüstmisé. Ezekre a dátumokra ma is megatódottan gondolok vissza, mert minden alkalommal új lökést kaptam, és sose kellett megbánnom, hogy a papi hivatást választottam. Mindig az volt az érzésem: életem így kap értelmet, tartalmat, és annak ellenére, hogy a Jöistén mindig gondoskodott nehézségekről, nem hagyott sose magamra. Így aztán az életem, a papi életem sem vált sose unalmassá.

Külön kis regény a gyermekkorom, a papi hivatás első jeleivel. Ide tartozik, hogyan határoztam el (és közöltem gyerek fejjel Hanauer Á. István váci püspökkel), hogy vagy közlekedésügyi miniszter, vagy pap leszek; hogyan segítettek pap ismerősei, hogy elinduljak a papság felé vezető úton...

Aztán következett a kalandos utazás Rómába 1946-ban, a szatmári és nagyváradi szeminárium évei után, és a folytatás Innsbruckban. Ott történt 1950-ben a pappá szentelés, március 26-án – édesanyám születésnapján. És jötték a további évek: lelkeskedés egy tiroli faluban, Lansban. Vele egy időben hittan- és latinoktatás az innsbrucki magyar gimnáziumban az '56-ban menekült diákok számára. Következett a teológiai doktrátus, amelyre a római Pápai Magyar Intézetben készülhettem, majd 1963 és 1974 között a római magyar lelkészesség. Vele párhuzamosan történt 1965-ben a kinevezés a Caritas Internationalis főt

kárhelyettesévé. Hasonló feladat vár rám 1976-tól Freiburgban. 1983-ban kerültem Münchenbe a Szabad Európa Rádió magyar, katolikus egyházi adásainak szerkesztőjeként. Ugyancsak itt kért fel a Magyar Püspöki Kar a Magyar Karitász újraszervezésére (1990–2005). – Már előtte, 1976 óta voltam a Szuverén Máltai Lovagrend lelkesze (káplánja) a Magyar Máltai Lovagok Szövetsége szolgálatában. Végül még az Életünk szerkesztőbizottságának is tagja lettem, és már több mint tíz éve igyekszem a „Lenne egy kérdésem” rovatban Olvasóink kérdéseire válaszolni.

Hadd mondjak még el néhány érdekességet, amelyre a 60 éves jubileum kapcsán felfigyeltem. Papságom valamennyi kerek évfordulója egybeesett a fontosabb egyházi jubileumokkal: mint jeleztem, 1950 szeptén volt, 1975 szintén (ezüstmisé) és 2000 ezredforduló (aranymisé). A gyémántmisém éve egyben a Papok éve – XVI. Benedek pápa kívánságára. Mindez arra serkentett, hogy életem eseményeit ne tekintsem véletlennek, hanem felfedezem mögöttük Isten terveit, de legalábbis megpróbáljam megérteni az „idők jeleit”. Számomra mindig fontos volt a felismerés: Isten világa és az ember világa összeratározik, egy elválaszthatatlan egységet alkot, amióta Isten emberré lett. Azóta minden kegyelem, azóta minden szeretet:

Deus caritas est.

Frank Miklós

Szeretném még azokkal, akiket érdekel, közölni a gyémántmisém időpontjait:

- március 26.,** 10.30: München, St. Gabriel – a nővérek számára, németül
- április 10.,** 11.00: Székesfehérvár, székesegyház – máltaiak
- április 14.,** 11.30: Esztergomi bazilika – külföldi magyar lelkészek
- április 18.,** 10.00: Budapest, Alsó-Krisztinavárosi Plébánia (Mészáros u.) – budapesti barátok, hozzátartozók
- április 25.,** 11.00: Róma, S. Maria dell’Orazione (Via Giulia) – római magyarok
- május 2.,** 11.00: Munkács, székesegyház – helyi magyarok
- június 20.,** 10.30: München, Damenstift-templom – magyarok miséje.

DISZKRIMINÁLJA AZ EGYHÁZAT A KORMÁNY

A tavalyi évhez képest idén nagyságrendileg 10 százalékkal kisebb költségvetésből kell gazdálkodnia a Katolikus Egyháznak – hangzott el a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia március 2–3-i, tavaszi rendes ülésének sajtótájékoztóján. Ez igen komoly gondot jelent a már amúgy is nehéz helyzetben lévő intézmények és egyházközségek számára. Mint ismeretes, a kormány tavalyi döntése értelmében idén az százezerből az egyházak számára felajánlott összegből az állam kisebb mértékben egészíti ki, ezáltal jelentősen csökkent az illetéki támogatás. Emellett a kormány több ponton is megsértette az Egyház alkotmányos jogait és az Apostoli Szentzéssel kötött nemzetközi szerződést az egyházi iskoláknak járó közoktatási kiegészítő támogatásokat illetően, ezért ezt az ügyet az Egyház jogi útra tereli.

Az Egyház nem mondhatja, hogy kevesebbet ad, eleget kell tennie szerződéses kötelezettségeinek, és bár arányosan csökkenteni intézményei költségvetését, erre nem mindenhol van mód.

A konferencia Állandó Tanácsa közleményben jelezte, hogy jogi úton kéri a 2008. évi közoktatási kiegészítő támogatást meghatározó kormányrendelet, valamint a közoktatási törvény módosító 2009. évi CIX. törvény felülvizsgálatát, mivel azok több ponton sérítik az egyházak oktatással kapcsolatos alkotmányos jogait és az Apostoli Szentzéssel kötött nemzetközi szerződést. A konferencia megbízta jogi szakértőt a 2005–2008-as évekre járó kiegészítő támogatások felülvizsgálatához szükséges beadvány elkészítésével.

A megállapodás szerint a kiegészítő összegeket a zárszámadási törvény kell,

hogy meghatározza. A Medgyessy-kormány óta szinte minden összel vita van ennek összegéről, azonban az idei zárszámadási törvénybe semmilyen összeg sem került bele, csupán az, hogy ezt kormányrendeletben határozzák meg az ÁSZ számításai alapján február 15-ig – nyilatkozta Erdő Péter bíboros, a Püspöki Konferencia elnöke. A kormányrendelet azonban nem született meg, és a kormány csak annyit vállalt, hogy júniusig kifizeti az összeget (amikor már új kormány lesz), de hogy milyen ütemben és milyen módon, arról nem határoztak. Ráadásul a kormány által megállapított összeget nem az ÁSZ számításai szerint számolták ki, holott a Szentzéssel kötött egyezmény a módszertant is meghatározza. Erdő Péter rámutatott: a kormány létbizonytalanságban tartja az egyházi iskolák diákjait, akik magyar állam-

polgárok gyermekei, ez pedig diszkrimináció.

A bíboros emlékeztetett: a kormány hozott egy olyan rendelkezést is, hogy az önkormányzati épületben működő egyházi iskolák támogatásából vonják le a működési költséget. Ez az önkormányzatokkal kötött szerződések megsértése, hiszen azok pontosan rögzítik a használat szabályait, számos esetben ingyenes használatra átadva az épületeket. Ráadásul mielőtt 1991-ben törvényt hoztak volna az egyházi ingatlanok visszaadásáról, az állam még gyorsan számos ilyen épületet önkormányzati tulajdonba adott, és számos egyházi iskola ilyen önkormányzati épületben működik ma.

Komoly gondot jelent Egyházunknak az Államkincstár Nyugat-Dunántúli Regionális Igazgatóságának – kizárólag a nem állami közoktatási intézményekre vonatkozó – körlevele, amelynek értelmében csak az a nem állami közoktatási intézmény igényelhet normatívát, amelyik a működéséhez szükséges feltételekkel, egyebek mellett önálló adószámmal rendelkezik. Ez veszélyezteti több szerzetesi oktatási intézmény működését, hiszen ezek többsége az intézményt fenntartó rendházzal közös adószámmal rendelkezik – hívta fel a figyelmet Mohos Gábor, az MKPK titkára.

MK

IMASZÁNDÉKOK

Áprilisra

I.

Általános szándék (Fundamentalizmus és végtelenség): hogy a fundamentalizmusra és végtelenségre törő hajlandóságot ellensúlyozza a hívők közötti tartó türelem, türelem és párbeszéd.

Úgy tűnik, hogy a fundamentalizmus és a végtelenség az utóbbi pár év során a társadalom bizonyos rétegeiben megnövekedett, és állandóan növekszik.

Mit értünk fundamentalizmuson? Egy bizonyos csoport vagy szervezet alapveleinek igen szoros megtartását és másokra erőltetését. Ami a vallást illeti: ennek sajátos dogmát a fundamentalizmus olyan abszolút igazságnak tekinti, amely semmiféle mérlegelést nem tűr, elzárásközik a más hitűekkel történő vallási eszmecsereitől. Minden vallásban vannak, akik fundamentalistává válnak.

Napjainkat jellemzi, hogy növekedőben van azok száma, akik Isten nevét gyilkolásra, pusztításra is felhasználják. Nyilvánvalóan nem a vallás az erőszak valódi oka vagy igazi ihletese; hanem magyarokat és megszülető szolgálatot eltérő álláspontok igazolására.

Hirtügnökségek szerint fokozódnak a vallásközi feszültségek, amelyek együtt járnak a keresztények elleni erőszakkal, India egyes államaiban, az iraki Moszulban, Indonézia bizonyos részeiben, a Fülöp-szigeteken. Számos muzulmán ország és vidék a serianak (iszlam jognak) olyan értelmezését vezeti be, hogy a seria polgári törvény is, ezért bárkit, aki nem veti alá magát az iszlám hitnek, elítélhetem. Megrendítő esetekről hallani, mint például a fiatal újságíróerőt, akit halálra ítélték Száúd-Arábiában, mert keresztényé vált, és az volt a vétké, hogy bibliát birtokolt; vagy annak az iraki fiatalnak a történetéről, akit apja és bájnyai ölték meg, mert látták egy brit katonával beszélgetni (a gyilkosság jogosságát abban vélték felfedezni, hogy menteniük kellett a családot becsületét). – A fundamentalizmus és a végtelenség növekedésének számos egyéb példáját is idézhetnénk, hogy megvilágítsuk a Szentatyá e havi imaszándéka mögötti súlyos helyzetet.

Arról is tanúskodik a történelem, hogy a fundamentalizmus és a végtelenség sokkal inkább megerősödik, ha csupán fegyveres erővel küzdünk ellenük.

Szerencsére találkoztunk olyan csoportokkal is, amelyeknek ugyan viszályokkal teli színhely jutott osztályra, de amelyek párbeszédre és kölcsönös megbecsülésre alapozott békére törekednek. Támogassuk ezeket a békéhez vezető utakat, nevezetesen imánnkkal, ahogy ezt az Egyház mindig is tette, egyesítve a Szentatyával.

Sajnos, mi keresztények, magunkat, a katolikusokat is beleértve, fundamentalista és türelmetlen magatartást tanúsítottunk, és ténylegesen nemegyszer tanúsítottunk is. Olyan időkben és helyeken, amikor és ahol többségben voltunk, nem mindig tartottuk tiszteletben azok jogait, akik más hitet vallottak. Jelenleg is nem mindig látjuk szívesen és védjük meg pl. a bevándorlókat, a másik kultúrához vagy valláshoz tartozó személyeket. Gyakran keresztény fundamentalista fellegéből és csekély aludtal lennézik a tőlünk különböző gondolkodásmódokat. A hatalmi játszma elfelejtette velünk Jézus hatalomát meg nem mérgezett és békétető stílusát: Ő a hatalmat és igazságtalanságot legyőzte a szeretettel, amely szeretetet kereszte feszítettte magát. Jézus, amikor tanítványait valakit, aki az ő nevében démonokat űzött ki, le akartak állítani (mivel nem tartozott közéjük), szemrehányást tett nekik: „Ne tiltások meg neki! Aki a nevemben csodát tesz,

(Folytatás a 4. oldalon)

A LEGNAGYOBB NYÍLTÁSSÁGGAL

A L'Osservatore Romano vatikáni napilap is foglalkozik azokkal az eseményekkel, illetve ezek egyházi kezelésével, amelyekről a média híradásai beszámoltak. Ezek szerint egyes katolikus intézményekben a korábbi években szexuális visszaélések történtek. A német főpásztorok plenáris ülésükön foglalkoztak az esetekkel. Robert Zollitsch érsek, a Német Püspöki Konferencia elnöke erről személyesen is tájékoztatja a pápát.

A sajtónyilvánosságot kapott egyik ügy arról tájékoztat, hogy a Regensburgi Egyházmegyében a dóm fiúkórusának tagjai ellen is történtek szexuális visszaélések az 50-es években. A vatikáni napilap március 7-i számában megjelent cikk szerint a Regensburgi Egyházmegye a „legnagyobb átláthatóság” szabályai szerint vizsgálja meg azokat a visszaéléseket, amelyeket a jelzések szerint a híres Domschatzen fiúkórus tagjai ellen követtek volna el. A cikk utal Clemens Neck egyházmegyei szövívő bejelentésére, miszerint ad hoc bizottságot állítanak fel, amely példamutató szigorral és bátorsággal végzi majd munkáját, hogy kivizsgálja a vádak megalapozottságát.

Az '50-es években történt visszaélésekről, amelyre a kórustagok szálláshelyén került sor, maga a helyi püspök, Gerhard Ludwig Müller adott hírt honlapján az áldozatok hozzátartozóihoz intézett levelében. A főpásztor tudomására jutott egy ügy, amelyért még a történet idején bírósági ítéletet hoztak a szálláshely akkori igazgatója ellen, aki időközben meghalt. A püspök arra szólítja fel mindazokat, akik hasonló esetekről tudnak, hogy szolgálatosnak konkrét adatokat az áldozatokról és a tettesekről. A regensburgi kórus vezetősége szintén megdöbbenésének adott hangot az egyházi körökben, köztük a híres Domschatzen kórusban előfordult pedofil esetekre vonatkozóan. A L'Osservatore Romano tájékoztatása szerint az egyházmegye honlapján olvassuk a következő sorokat: „A kórus vezetősége nagy figyelemmel kíséri a szerzetesi intézményekben történt szexuális visszaélésekről szóló híreket. Megdöbbenésünknek adunk hangot, hogy ilyen szegyenletes tények egyházi intézményekben előfordulhattak. Tudomásunkra jutott, hogy a kórus egyik volt tagja a '60-as évek elején tájékoztatott a sajtót a szexuális visszaélésekről.” „Egy az '50-es években megjelent cikk révén jutott tudomásunkra a konkrét információ egy szexuális visszaélésről” – olvasható többek között a kórus vezetőségének levelében.

Gerhard Ludwig Müller regensburgi püspök közleményben tájékoztatott arról, hogy a két szexuális visszaélés, amely 1958-ban történt, és amelyek már akkor köztudottak voltak, jogilag lezártnak tekinthetők. Georg Ratzinger, a pápa fivére egyébként csak jóval később, 1964-től 1994-ig töltötte be a kórus karnagyának szerepét. A Szenszék támogatja a Regensburgi Egyházmegye a fájdalmas kérdés határozott és nyílt elemzésében, a Német Püspöki Konferencia irányelveinek megfelelően. A fő cél az Egyház részéről a kérdés tisztázása, valamint igazságtétel az esetleges áldozatok számára – olvassuk a L'Osservatore Romano március 7-i számában.

A német főpásztorok plenáris ülésükön foglalkoztak az egyes helyi katolikus intézetekben történt visszaélésekkel. Az érintett egyházmegyék és intézmények a lehető legnagyobb komolysággal végzik munkájukat az esetek feltárását illetően. Robert Zollitsch freiburgi érseket, a Német Püspöki Konferencia elnökét fogadta a Szentatya – írja a Vatikáni Rádió német nyelvű honlapja. A témák között szere-

Robert Zollitsch freiburgi érsek, a Német Püspöki Konferencia elnöke

pelt a Német Püspöki Konferenciának a szexuális visszaélések kivizsgálásával kapcsolatos munkaterve is. Zollitsch érsek meggyőződése szerint a német püspökök jól döntöttek az ügy kivizsgálását illetően, és lépésüket a Szentatya helyesli, ahogyan az Amerikai Egyesült Államokban és Írországban történt esetek objektív feltárását és vizsgálatát is helyeselte és szorgalmazta.

A március 12-i pápai fogadást követően Robert Zollitsch érsek sajtótájékoztatót tartott a Vatikánban, a Teuton Kollégiumban. Ezen elmondta, hogy a pápa rendkívül nagy figyelemmel és mély megrendüléssel hallgatta a német helyi egyházban történt pedagógiai túlkapasokat és szexuális visszaéléseket.

A háromnegyed órás testvéri és baráti magánbeszélgetés során a főpásztor tájékoztatta a pápát azokról az intézkedésekről, amelyeket a Német Püspöki Konferencia hozott a kérdés megoldására. A Szentatya teljes támogatásáról biztosította Zollitsch érseket az intézkedéseket illetően. Freiburg főpásztorra hozta: a Hittani Kongregáció tanulmányozta az egyes püspöki konferenciák által hozott intézkedéseket a botrányos jelenség leküzdésére. A cél az érvényben lévő idevonatkozó egyetemes egyházi rendszabályok felülvizsgálata.

A főpásztor ismételt elnözést kért az áldozatoktól. „Fel akarjuk támi az igazságot” – mondta, akkor is, ha évtizedekkel ezelőtti esetekről van szó. Az áldozatoknak joguk van ehhez. Megerősítette a püspököknek azt a szándékát, hogy együtt kívánják működni az állami hatóságokkal. Azt javasolják minden egyházi személynek és munkatársainak, akik szexuális visszaélést követtek el, hogy önként jelentkezzenek. Az egyházi vezetés jelenti az esetleges visszaéléseket az állami hatóságoknak, kivéve, ha az áldozatok ezt magántitok védelmi szempontok miatt kifejezetten ellenzik. Zollitsch érsek hozzátette, hogy a polgári és egyházi büntetőeljárás egymástól teljesen független, nem befolyásolják egymást.

A pápa arra buzdította a német főpásztorokat, hogy haladjanak tovább a megkezdett úton: gyógyítsák be a múlt sebeit, és előzzék meg, hogy a jövőben hasonló esetek előforduljanak. □

SZÜKSÉG VAN A KERESZTÉNY POLITIKUSOK ÚJ NEMZEDÉKÉRE

A világ kihívásaival szemben az Egyház nem ajánl fel univerzális és egyedül megoldásokat – mondta Tarcsio Bertone bíboros, vatikáni államtitkár a közép-európai országok Riccionében összegyűlt olasz politikusoknak, hozzátéve: az emberi méltóság, a szolidaritás és a szubsidiaritás a tartós közjó alapelvei.

A keresztények kötelessége az erényekre való figyelmeztetés és a társadalom vezetése a magasabb szintű értékek felé – tette hozzá.

A vatikáni államtitkár beszédében Luigi Sturzo 1942-es irásából idézett: a politika nem piszkos dolog. XI. Piusz pápa

„BEVINDUK ISTENT EURÓPA ÉLETÉBE”

Az Európai Püspöki Konferenciák Tanácsának (CCEE) és az Európai Egyházak Tanácsának (CEC) közös bizottsága Isztambulban tartotta első ülését március 7. és 11. között. Március 8-án, hétfőn Erdő Péter bíboros, a CCEE elnöke nyitotta meg beszédével az összejövetelt, amelyben a migráció világi, keresztény és ökumenikus valóságáról beszélt.

Bevezetőjében a bíboros köszönetét fejezte ki I. Bartolomaiosz konstantinápolyi pátriárkának, az ülés házigazdájának. Köszöntötte a CEC új elnökségét, élén Emmanuél franciaországi ortodox metropolitát.

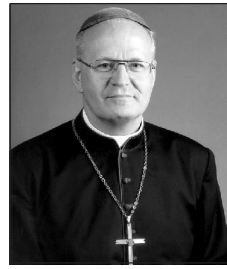
Az alábbiakban Erdő Péter bíboros, esztergom-budapesti érsek beszédéből idézünk:

Az emberi élet értelmét az adja meg, ha a személy elismeri, hogy szívének szüksége van a misztériumra, amely nem emberi eredetű, és amelyet nem lehet egy ideológiába vagy ember tervbe bezárni. A jelenlegi európai társadalom olyan világ építésére törekszik, amelyben az emberek úgy élnek, mintha Isten nem létezne. A keresztények felelőssége, hogy emlékeztessék embertársaikat: az életnek nincs értelme Isten nélkül. Ezen felül az a feladatuk, hogy mindenkihez eljuttassák Istent, aki Jézus Krisztusban emberre vált, és aki velünk marad az idők végzetéig. Ez legfőbb kihívásunk: tegyünk tanúságot szavainkkal és tevékeny, következetes életünkkel a keresztre feszített és feltámadt Krisztusról, aki örökre minden ember, így egész Európa számára is az erő, az öröm, a boldogság és az üdvösség forrása marad.

Minden európai ország számára fontos jelenségről van szó, amely számos kihívást jelent különösen a keresztények, sőt az ökumenizmus számára is. Az elvándorlás önmagában véve nem új jelenség. Az emberiség egész történelmének végig halad, és minden földrészt érint. Ma sokan háborúk és diszkrimináció miatt hagyják el szülőföldjüket, de nagy számban vannak olyanok, akik kizárólag gazdasági okokból vándorolnak el.

Ha megvizsgáljuk az Isten és ember közötti kapcsolatot, azt vesszük észre, hogy az emberi sors a kezdetektől fogva egyfajta „migráció”. Az Isten képe és hasonlatosságára teremtett ember, miután a Gonosz megkísérti, saját maga akarja meghatározni, hogy mi a jó és mi a rossz. A bűnbésséssel megszakította az Istenhez fűződő szeretetkapcsolatát. Kizűzetése a paradicsomból azt eredményezte, hogy mindnyájan „vándorlók” vagyunk, akik a hazatérést várjuk.

Az üdvösségtörténet azonban azt bizonyítja, hogy Isten nem akarta teremtményét az elidegenedésnek ebben a nyomorúságos helyzetében hagyni. Ábrahámtól kezdve arra szólította fel az embert, hogy hagyja el szülőhazáját és induljon el az „ígéret földje”

Erdő Péter bíboros prímás, esztergom-budapesti érsek, a CCEE elnöke

felé. Ez a felszólítás Jézus Krisztusban valósul meg maradéktalanul. Isteni-emberi személyben van az az „út”, amely elvezet bennünket az Atya házához, a szentháromságos élet boldogító szerzetkötősségébe.

Az igazságosság és a szeretet azok az irányelvek, amelyeknek a társadalmi magatartást jellemzőnek kell, különösen a keresztények esetében. El kell ismerni minden ember méltóságát, beleértve az illegális bevándorlókat is. Ez nem jelenti azonban a jogszabályok eltörlését a migráció terén. A törvényesség és az igazságosság, valamint a minden ember méltóságának abszolút elismerése, továbbá a legrészletesebb iránti irgalmaság szervesen összetartoznak, és egységet alkotnak.

A migráció következtében különféle keresztény felekezetek kerülnek szoros kapcsolatba egymással. Ez mindenkit figyelemmel kell fordítani a párbeszéd elindítására és a keresztények egységének keresésére. A szeretet álljon mindig első helyen az ökumenikus párbeszédben olyan országokban is, ahol a katolikusok diaszporában élnek. A keresztény testvérek kölcsönös befogadása Isten szeretetének jele, és nagy reményt hordoz mindenki számára.

Erdő Péter bíboros felidézte beszédében Vlagyimir Szolovjov „Az Antikrisztus története” című elbeszélését. Ez az Antikrisztus a világ rendkívül népszerű vezetőjeként ábrázolja, akinek sikerült megszilárdítania a békét. Az egyházaknak minden anyagi, jogi, liturgikus és tudományos feltételt biztosít. Ellátja őket tőkéslet infrastrukturával, azzal a feltétellel, hogy a keresztények imádják őt. Ebben a kísértő helyzetben a nagy keresztény felekezetek képviselői: Péter pápa, János pátriárka és Pál professzor elutasítják a rendkívül vonzó ajánlatot, és közösen elindulnak a pusztaság felé, mert megértik, hogy a kereszténység lényege nem külső siker, nem felületes irénizmus, vagyis a béke kedvéért létrehozott egység, hanem az igaz Isten imádása.

Mi, keresztények, akik hivatásból vagyunk vándorok, soha nem tekinthetünk pusztán menekülteket egy bevándorlót. Mindnyájan Istenet keresünk, és számunkra Jézus Krisztus jelenti az „utat” – fejezte be nyitó beszédét a CCEE és CEC közös bizottságának ülésén Erdő Péter bíboros.

Az Európai Püspöki Konferenciák Tanácsának és az Európai Egyházak Konferenciájának vegyes bizottságát magánkihallgatáson fogadta I. Bartolomaiosz konstantinápolyi pátriárka.

A fenti két európai szervezet közös bizottsága pedig március 11-én nyilatkozatot tett közzé, amely megállapítja, hogy a migráció jelensége nem új sem Európában, sem az emberiség történelmében. Ma minden hatodik embert érint az emberi mobilitás. A migrációit szabályozó igazságtalan normák miatt elsősorban a család intézménye szenved. Felhívják a figyelmet azokra az ideológiákra is, amelyek Európában terjedőben vannak, és amelyek sértik a személy méltóságát.

A találgató fontos témája volt még a vasárnap, mint pihenőnap védelme, valamint a családjegyesítésre vonatkozó európai rendszabályok felülvizsgálata.

(Vatikáni Rádió/Magyar Kurír)

Gyermekeknek

HÚSVÉT ÖRÖME

Nagybőjt napjaiban gyakran lett úrrá rajtunk a szomorúság. Hát hogyan lett volna, elég volt rágondolni például a pénteki keresztútjárásról, hogy mit is tett az emberiség a Megváltóval, aki emberré lett értünk, hogy bűneinket eltörölje. A bőjt is szomorúságot okozhat egyeseknek, hiszen a reklámok és a test kísérteinek ellen kell állni.

Annál nagyobb lett örömünk, amikor Jézus feltámadására emlékezve ismét megszólaltak a „Rómából visszatért” hangok, a ministránsok cseppetűi, s felzengett az orgona. Hangos énekünk nem fért be, ezért nem is maradt a templom falai között, kiáradt az utcára, betöltötte a templom előtti teret. Aztán mi magunk is kivonultunk kőmenetet tartva a templom környékének utcáira, hogy megoszthassuk örömünket azokkal is, akik nem ünnepeltek velünk. A feltámadt Krisztus

szobra haladt az élen, büszkén hordozta az arra érdemes felnőtt. Zászlók lobogtak, nagyok és kicsinyek, s lobogtak a gyertyalángok, meg a díszes lámpások fényei.

Örömünk és vidámságunk tovább csordult húsvéthétfőn, amikor házról házra járva meglocsoltuk a lányokat, de még az öreg mamákat is. A Katolikus Lexikon ezt írja erről: „A húsvéti locsolás szokásának is van olyan magyarázata, mely szerint az öröm és vidámság túlcordulásának jeleként került a húsvéti szokásokba.”

Ha találkoztok olyan gyerekekkel, aki nem jár templomba, de azért elmege locsolkodni, mondjátok meg neki, hogy akarva-akaratlanul ő is a feltámadt Úr dicsőségét hirdeti, egyesülve a mi örömünkkel.

András bácsi

Fiataloknak

EGY ÚJ KEZDETRE VOLT SZÜKSÉG

Valahányszor megpróbáljuk megfejteni bolygónk keletkezésének titkát, vagy éppen helyét kutatjuk a nagy világmindenségben, a vélemények tengerében találunk valamit, amiben a teológusok és a természettudományok művelői is egyetértenek: „A föld pusztá volt és üres, sötétség borította a mélységeket...” (Ter 1,2).

A hívő ember azonban a teremtés történetében nem a véletlenek sorozatát, hanem Isten örök tervét látja megvalósulni. Az ember megjelenése a „csücs”, hiszen egy olyan teremtmény látja meg a napvilágot, akinek lelke, értelme, tehetősége van, s úgy tűnik, Isten akarta és terve szerint, „boldogságra van ítéltve”...

De mi történik? Az első bűnbeeséstől elkezdve az ember azon munkálkodik,

hogy ezt a kezdeti, valóban „paradicsomi” állapotot gyökeresen felforgassa. „Isten igazságát hamissággal cserélték fel, s inkább a teremtmény előtt hódoltak, mint a Teremtő előtt...” (Róm 1,25).

Egy új teremtményre, kezdetre volt szükség... S ezt az új teremtményt éljük át húsvéti ünnepén. Jézus Krisztus keresztáldása és feltámadása a legfontosabb esemény ennek a kezdetben jónak teremtett világnak a történelmében. Isten végtelen irgalma és szeretete egy új élet, egy új történelmi korszak kezdetét nyitotta meg az elesett emberiség számára.

Saját Fiát feláldozza a kereszt oltárán a halálra ítélt teremtmény kiléphetett az engedtlenség és lázadás sötétségéből az istenyeremtség világosságába.

Pál atya

IMASZÁNDÉKOK

(Folytatás a 2. oldalról)

nem fog egykönnyen szidalmazni. Aki nincs ellenünk, az velünk van.” (Mk 9,39-40). Mi a Mesterünket akarjuk követni, aki arra tanított, hogy szeressük ellen-ségünket, és tartsuk oda a másik arcunkat, mert valamennyien egyazon Atya gyermekei vagyunk.

II.

Missziós szándék (Üldözött keresztények): hogy az Evangélium miatt üldözött keresztények a Szentlélek éltető erejével kitarítsanak a tanúságtételben, mely Isten egész emberiség iránti szeretetét tükrözi.

Indiában a keresztények erősen kisebbségi csoportokat alkotnak a társadalomban; országos szinten a népesség két százalékát teszik ki. Az Egyház által végzett munka, nevelési intézményekben és a legszegényebbek megsegítésében, sok gyűlölettel és erőszakkal találkozunk. A keresztények rákérdeztek az erősségek szembenállás okaira, hiszen kevesen vannak, és hatalmuk is csekély. Világos, hogy mi az ok. Ara irányuló erőfeszítéseik, hogy az örömhírt azoknak hirdessék, akik a társadalom peremén élnek, és hogy a jogos követeléseiket támogassák, szemben állnak azokkal az érdekeivel, akik kizsákmányolják őket. Továbbá (és ez még komolyabban esik latba) a követelések olyan súlyos igazságtalanságokat érintő változást céloznak meg, amelyeknek gyökerei több évezredes múltba nyúlnak vissza. Az evangéliumi tanítás itt úgy kell hasson, hogy kovást élesszen a térszében: új kultúramodell és együttélést teremtsen, de közben semmit se

romboljon le a helyi hagyományok ropant nagy gazdagságából. Minden egyes kultúrában az Evangélium arra hivatott, hogy lehetővé tegye, megkülönböztetés nélkül mindenki számára, az Isten gyermekeinek életében való részesedést; márpedig ez a fanatikus fundamentalista csoportokban ellenállásba ütközik.

Vannak egyéb módjai is annak, hogy üldözöttek azokat, akik hitüket megvallják. Gondoljunk olyan nehézségekre, melyeket gyakorló keresztények tapasztalnak a modern társadalmakban. Példaként lásuk egy szerzetesnő tanúságát, aki Kanadában fiatalok eucharisztikus mozgalmában dolgozik.

„Múlt csütörtökön találkozott tartottam 14 és 30 év közötti fiataloknak. Bevezetésként Szent Pálról beszéltem, és érintettem az akkori keresztények üldözését. Aztán elkezdtem beszélgetni a jelenről, és elmondták saját tapasztalataikat, azt, hogy hogyan élnek manapság az üldözés légkörében. Bizonyos helyeken már tilos nyilvánosan felállítani vallásos képeket, festményeket, keresztet; hasonlóképpen az Egyesült Államokból és Európából származó hírekben halljuk a karácsonyfák kiállítását. Arról is beszéltek, hogyan bírálják és ítélik el őket társaik. Ezt lehet tapasztalni iskolában és egyetemen, magától a tanároktól is, akik olykor nevetnek és gúnyolódhatnak a valláson. Fiatalok, akik hisznek, és hitüket gyakorolják, sérteket kénytelenek elszenvadni.”

Imádkozunk, „hogy az Evangélium miatt üldözött keresztények a Szentlélek éltető erejével kitarítsanak a tanúságtételben, mely Isten egész emberiség iránti szeretetét tükrözi”.

Claudio Barriga SJ – Nagy Ferenc SJ

A FENYEGETŐ ELŐREGEDÉS

Az ENSZ a közelmúltban tette közzé jelentését a világ lakosságának gyors elöregedéséről származó problémákról. A dokumentum alapvető következtetéseiből kiindulva John Flynn, a Zenit katolikus hírügynökség munkatársa adott helyzetképet az 50 év múlva várható tendenciákról.

Az ENSZ jelentése szerint az elöregedés jelenlegi ritmusa egyedülálló a történelemben. 2045-ben a 60 év felettek száma magasabb lesz a 15 év alattiaknál. A legfejlettebb régiókban, ahol az elöregedés előrehaladottabb fázisban van, ez az arány már 1998-ban megvalósult. Ma a világon az emberek átlagéletkora 28 év, 2050-re ez 38 évre emelkedik. Az elöregedés a Föld minden országát érinti; a termékenység csökkenése immár univerzálissá vált.

Az elöregedés súlyos hatással lesz a gazdasági növekedésre, a megtakarításokra, a befektetésekre, a munkapiacra és az adózásra. Mivel a jövőben nem várható a termékenység jelentős növekedése, a lakosság elöregedése gyakorlatilag visszafordíthatatlanná válik, a fiatalok jelenléte egyre csekélyebb lesz a XXI. században. Jelenleg a világon kilenc aktív életkorban lévő munkavállalóra jut egy nyugdíjas. 2050-ben ez az arány négyre esik vissza, ami súlyos következményeket eredményez a nyugdíjrendszerekben. A mostani gazdasági válság erősen csökkentette a nyugdíjalapok értékét.

Az ENSZ más jelentései alapján például Oroszországban 1993 óta 6,6 millióval csökkent a lakosság, a bevándorlók milliói ellenére is. 2025-re várhatóan újabb 11 millióval lesz kevesebb az ország lakóinak száma. Tatjana Golikova, orosz egészségügyi miniszter felhívta a figyelmet, hogy az országnak radikálisan csökkentenie kell az abortuszok számát. 2008-ban 1,714 millió volt a születések aránya, míg 1,234 millió a terhesség-megszakítások száma. 2007-ben Oroszország a lakosság száma alapján a

9. helyen állt a világon, 2050-re a 15. helyre eshet vissza, így Vi-etnamnál is alacsonyabb lesz lakóinak száma.

A nemek arányát vizsgáló másik ENSZ-jelentés feltárta az egyes ázsiai országokban a '80-as években elindult rendhagyó változást. A termékenység csökkenésével a nemek arányának mesterséges befolyásolása fenyegeti a globális népesség egyensúlyát. Vietnámban 2006-ban 110 fiúgyermek születésére 100 lánygyermek születése esett. Amennyiben ezt a tendenciát nem állítják meg, 2025-re jelentős mértékben megnövekszik a férfi lakosság száma, ami számos következményt jár el országra nézve, különösen a házasulandó fiatalokra – figyelmeztet az ENSZ. Kínában is ismert a jelenség. Az ENSZ-dokumentum szerint ez az egyensúly-felborulás a csupán egy gyermek születését engedélyező kínai családpolitika következménye.

A világ lakosságának elöregedése és a termékenység csökkenése miatti aggodalom ellenére az amerikai kormány bejelentette, hogy jelentősen növelni kívánja a fogamzásgátlás és az abortusz támogatásait az egész világon. Hillary Clinton amerikai külügyminiszter január 8-i kairói beszédében emlékeztetett Barack Obama egyik első intézkedésére, amellyel eltörölte a támogatások korlátozását, amelyek korábban azokat a szervezeteket sújtották, melyek az abortusz végrehajtását finanszírozzák a fejlődő országokban. Hangsúlyozta továbbá, hogy az USA a közelmúltban 462 millió eurót különített el a családtervezési és reprodukív egészségre vonatkozó programokra. Bejelentette, hogy nagyobb támogatást biztosítanak majd a nők fogamzásgátlásának segítésére. Elismerő szavakkal szölt az amerikai kormány és a Nemzetközi Családtervezési Föderáció közös munkájáról. Ez utóbbi szervezet arról híres, hogy évente abortuszok millióit hajtja végre a világon.

Az indíttatás mindezek végrehajtására nyilvánvalóan ideológiai tényezőkből táplálkozik, mely megakadályozza annak felismerését, hogy milyen súlyos gazdasági következményei vannak a politikának: mint látjuk, már nagyon rövid időszakon belül is a termékenység gyors csökkenéséhez vezetett – zárja kommentárját a Zenit munkatársa.

(VR)

A BIZTONSÁGOS NETEZÉSRŐL AZ ISKOLÁBAN

A manchesteri Szent Pál Katolikus Iskola tanulói azt tanulják, hogyan lehet biztonságosan használni az internetet, az e-mail és a csetszobákat.

A képzés célja, hogy felhívja a figyelmet az internetezés veszélyeire. A diákok tanulmányozták a mobiltelefonok működését is és a modern technikai eszközök rejtett potenciális veszélyeket, a közösségi oldalakot, az internetes zsarolások elkerülésének lehetőségét, és arról beszélgettek tanáraikkal, hogyan használják biztonságosan és felelősségteljesen az internetet, a levelezőprogramokat, és hogyan legyenek biztonságban a csetszobákban is.

– A képzést minden évben megtartjuk, célunk, hogy egyre biztonságosabbá tegyük az online technikákat és a mobiltelefonokat – mondta Claire Hunt, az iskola

IT-tanára. A tanulók végigtanulmányoztak egy füzetet és több honlapot, majd plakátokat készítettek fiatalabb diákoknak a biztonságos internetezésről. Akik elvégezték a tanfolyamot, oklevelet is kaptak. □

Manchester-i diákok okleveleikkel

Floridai levél

FLORIDA FÁZIK

Égiháború tómbol. Olyan eredeje van ennek a kora tavaszi viharnak, hogy szinte vízszintesen érkezik a rég várt, áhított égi áldás. De illik esővel és a fűzős Floridával foglalkoznom, mikor a tv a keleti part több államára éppen újabb hóföregtetget jelez, napi (legalább) 25-30 centiméterrel? És adják a jó tanácsot: Csak azok mozduljanak ki, akiknek okvetlenül szükséges. Az USA 50 állama közül egyedül Hawaii maradt hó nélkül. Sarasotában nosztalgiával gondolnak az 1989-es télre, amikor ide is jutott belőle. Idén lemaradtak. Csak Florida északi része fehérelt.

De hadd nyarodjam el egy kicsit a hótól, hidegtől. Az USA egyik szelíd sajtóösszefoglalója, hogy a hivatalos neve mellett minden államnak van egy, kizárólag csak rá vonatkozó beceneve. Érthető, okvetlenül szükséges. Az USA 50 állama közül egyedül Hawaii maradt hó nélkül. Sarasotában nosztalgiával gondolnak az 1989-es télre, amikor ide is jutott belőle. Idén lemaradtak. Csak Florida északi része fehérelt.

A végére hagytam a pénz tárcánkon legjobban érezhető hatását, a zöldség- és gyümölcs termesztoket, mezőgazdaságokat, cukornádültvényeket ért károkat. A gyümölcs- és zöldségfélék több mint egyharmada elpusztult; helyenként a cukornád „a földig” lefagyott. 70%-os kár érte a téli paradicsomot-, 30%-os a paprikatermelőket. Az árak alaposan megrugrottak, de nemcsak itt, mindenütt, ahogy Floridából szállítják a citromot, narancsot, grépfrutot, epret. De mivel nincs olyan kár, amiből valakinek haszna ne származna, örülnek a mexikói kereskedők. Amint egy philadelphiai üzletben megjegyezte: mindig a hazai árut pártolom, de a szükség törvényét bontott – Mexikóból importálom.

Az egyik floridai egyetem professzora megállapította: a rendkívüli természeti „zavar” felért egy puszító tüzrel és hurrikánnal. Ha hozzá vesszük a Floridából olcsóbb megélhetést lehetővé tévő államokba való elvándorlást, a turisták, nyaralók ritkáló sorait, és mindezt beállaítjuk a gazdasági problémák alkotta összképbe, már nem csodálkozunk mikor halljuk: Florida fázik.

Bitsky Ella, Sarasota

A TANÁR ÚR ELMENT

Szamosi József halálára

Lapunk egyik alapítója és hosszú éveken át olvasószerkesztője volt. Ahogy maga is emlegette, még a régi, Nagymagyarországon, a Szatmár megyei Nagysomkúton született 1912-ben. Édesapja elment a I. világháborúban, így különböző hadiárva-házakban nőtt fel. Budapesten érettségizett, majd beiratkozott a Pázmány Péter Tudományegyetem irodalom és nyelvészeti szakára, diplomát azonban történelem-földrajz szakos tanárként szerzett. Mégsem a katedra, hanem a toll lett a kenyerre: első írása – még egyetemi tanulmányai idején – a Magyar Út című lapban látott napvilágot. Költőként 1935-ben „Kék ég az udvar fölött” című kötetével mutatkozott be. Szellemi világára a népi írók, így Ady Endre, Szabó Dezso és Németh László írásai nyomták rá bélyegüket. Részt vett a Bolyai Könyvtar című sorozat összeállításában, majd szerződtetett lektorként a Magyar Színház munkatársa lett. 1939-ben átfogó tanulmánya jelent meg „Pestmegy-e népművészete” címmel. A II. világháború idején honvédtanárként a marosvásárhelyi hadapródiskolában tanított. Magyarországot 1945 elején nyelvekéivel együtt hagyta el. Évtizedekkel később, már a müncheni Danubia Nyomdában kiadott „Pasziansz” című könyvében részleteket közölt háborús naplójából, amelyből kiitt, hogy még a legirriadók között is volt ideje olvasni, sőt ha lehetett, értékes irodalmi alkotásokat is gyűjtött. Miután Észak-Németországban brit hadifogságba

plasztikát is. A 40-es évek végén Münchenbe költözött és részt vett a Szózat című katolikus lap szerkesztésében. Miután 1951-ben megalakult a Szabad Európa Rádió, a magyar osztály rendezője lett. Szántalan irodalmi verses-néző műsört állított össze, hangjátékokat készített – kiváló nyelvérzékét a rádió más adásaiban is kamatoztatták. Fiatalabb kollégái tapintatosan tállt nyelvtani javításaiért tanár úrnak szólították. Verseit és európai írásait a nyugat-magyar magyar folyóiratok, így a müncheni Látóhatár, majd Új Látóhatár, az Új Európa, a Nemzetőr, a Rómában kiadott Katolikus Szemle adta közre, de a Szabad Európa Rádióon keresztül emigránsként is élénk kapcsolatban maradt a hazai irodalmi élettel. Szabadidejének jelentős részét az ausztriai és bajorországi magyar emlékek felkuta-

tásának szentelte, amelyekről könyveket is kiadott. Az ausztriai Mattseeban 1983-ban az ő terve alapján készült emlékművet avatták fel azon a helyen, ahol 1945 májusában a koronaőrök a tóba rejtették a magyar államiságot jelképező Szent Koronát. Miután 1977-ben nyugdíjba vonult, több ideje jutott írásainak nyomdai előkészítésére. Ezt követően láttak napvilágot egyebek között a Máriacelli emlékkönyv, a Csevegések, Írások – vallo-mások, az Emlékeztető, valamint a Nagy Lajos király nyugati emlékeiről készült dokumentumkötet: Egy magyar legenda – képekkel. Verseit is összegyűjtötte és Almaim árnyéka címmel kiadatta. Munkásságát a 60-as évek végén Ádám György prelátnak megalapította a nyugat-európai katolikus magyarok központi lapját, az Életünket, Szamosi József olvasó- és tördelő-szerkesztőként csaknem haláláig a szerkesztőség állandó, belső munkatársa lett. A nyaranta megjelenő kettős szám irodalmi melléklete is az ő kifinomult ízlését dicsérette. Munkásságát a rendszer-váltás után Magyarországon is elismerték és 1999-ben az emigrációban végzett kimagasló kulturális tevékenységét a Köztársasági Érdemrend Tisztikeresztjével méltányolták, a dunántúli Nagyvigmán-d ahol gyerekkorának legboldogabb éveit töltötte – díszpolgárává avatta. Távo-zása után nyilván szerényen, mint egész élete: március 19-án 98. évében otthonában csendesen örökre elaludt.

Vinca András

NŐ A KATOLIKUSOK SZÁMA

Lassan és egyenletesen növekszik évről évre a katolikusok aránya a világ össznépességéhez viszonyítva – derül ki a 2010-es pápai évkönyvből, az Annuario Pontifici-óból. A világ legnépesebb keresztény egyháza-nak több a papja és a papságra készülő szeminaris-tája is, mint egy évvel korábban. A szerzetesek szá-ma azonban évről évre to-vább csökken.

A pápai évkönyv a világegyház 2008. december 31-i adatait összegzi. Esze-rint 1 milliárd 166 millió a katolikusok száma, 19 mil-lióval, vagyis 1,7 százalékkal több, mint 2007 végén.

Az Egyháznak 409 166 egyházmegyé és szerzetes-papja van, 1142-vel több, mint egy évvel korábban.

A Katolikus Egyház még ma is sok szempontból Euró-pa-központú, pedig már évti-zedek óta a katolikusok közel kétharmada az öreg földrész-en kívüli országokban él. A papok 47 százaléka Euró-pában, 30 százaléka az amerikai kontinensen, 13 százaléka Ázsiában, 9 százaléka Afrikában és egy százalék-a Óceániában működik.

A papságra készülő kato-likus főiskolai hallgatók létszáma 2007-ben 117 ezer volt, ezерrel több, mint egy évvel korábban. A kispapok számának emelkedését földrészenkénti bontásban jelző adatok jól érzékeltek, hogy napjainkban a Katoli-kus Egyház a világ mely rész-ein fejlődik dinamikusán: Afrikában 3,6, Ázsiában 4,4, Óceániában 6,5 százalékkal nőtt a papságra készülő-

száma egy év alatt, míg Euró-pában 4,3 százalékos a vissza-es. Amerikában pedig stagnálás tapasztalható.

Továbbra is a szerzetes-nők alkotják a legnépe-sebb lelkipásztori csoportot az Egyházban, de összlétszámuk évről évre jelentősen csökken. 2000 és 2008 között számuk 800 ezerről 740 ezerre esett vissza. A legnépesebb női rendek: szalézkiek, karmel-iták, klaretinák, a ferences Mária Misszionáriusai, ferences klarisszák, Szeretet Misszionáriusai.

A férfi szerzetesek szá-ma kétszázezer, a legné-pesebbek a jezsuiták, a szalézkiek, a ferencesek, a ferences kapucinusok, a bencések és a verbiták.

Szerdahelyi Csongor
Ferencs Sajtóközpont

DEMOGRÁFIA ÉS KERESZTÉNYSÉG

A demográfiai kérdés ismét a közfigyelem központjába került napjaink Magyarországon. Nagyon alacsony termékenységi rátánk, a nyugati társadalomtól elmaradó várható élettartamunk egyaránt a népességgyóvás vízióját rajzolja elénk. A statisztika immáron ki is mutatja a magyarral szemben a népesség csökkenését. A társadalomban – érdekes módon – mégis nagyon ellentétes érzések vannak a többszerekes családokkal szemben. Sokan, éppen a föld környezeti terhelésére hivatkozva, azt mondják, egyáltalán nem baj a népesség csökkenése. Így is túlterheljük bolygónk ökológiai teherbíró-képességét? Nem veszik figyelembe, hogy régióinként más és más a gond.

Kétszedelem nagy kihívás a fejlődő világ népességtöbblete, amivel fel kell a világot vezetőnek. Ugyanakkor, a fogó, előregedő nyugati társadalomra is hatalmas veszélyek leselkednek. Egy szülőképes korú nő által vállalt gyermekek számának a 2-t meg kell haladnia ahhoz, hogy a népesség ne csökkenjen. (A minimális érték 2,1). Ez bizony most Európá-szamos országban, a nemzeteknél, spanyoloknál, olaszoknál is messze a kívánatos szint alatt van, 1,3-1,4 körüli értéket mutat. Már most is csak a migráció biztosítja, hogy még nagyjából stagnáló népességgel rendelkezünk. De az is mindenki tudja, hogy a migráció korántsem egyszerű kérdés. Kulturákat kell egymáshoz illeszteni, a civilizációs különbségek mérséklése sok anyagi eszköze kerül, és meglehetősen hosszú folyamat. Egy USA-beli katolikus professzor, George Weigel, aki igen kritikus-n nézte az európai alkotmány új változatát, amelyből eltüntettték a keresztény gyökereket, megjegyezte: Sobbieskiék a török ki-üzésével Európát és annak civilizációját megmentették, de az iszlám hívei most egy kardcsapás nélkül megnyerik ezt a területet. (Mellesleg Weigel csak arra nem utal, hogy 150 évvel át a magyarok tartóztatták fel az iszlám előrenyomulását, és tétik lehetővé az európai kultúra virágzását.)

Ha nem vállalnak Európa polgárai gyermekeket, akkor pedig elkerülhetetlen lesz a migránsok befogadása. Ezek pedig jelentős részben a túlnépesséssel és szegénységgel küzdő arab országokból jönnek majd. Magyarországon az ázsiai bevándorlók – legális és illegális – száma is növekszik. Mindenfelé kínai üzleteket látsz, a villamoson gyakori az ázsiai beszéd, a furdók tele vannak keleti vendégekkel.

A demográfiai előrejelzések szerint a gyermekvállalási kedv radikális válto-zása nélkül Európa az elkövetkező 30 év-tizedekben évente egymillió fővel csökken.

Ennél rosszabb képet azonban csak Közép-Kelet-Európa régiója mutat. Itt még a mediterrán országoknál is alacsonyabb az ún. fertilitási (termékenység) ráta. Azt szokták mondani, hogy „a kapitalizmus a legjobb születésszabályozó”, mert minél fejlettebb egy ország, annál alacsonyabb a születésszám... Keserűen elmondhatjuk: a kommunizmus utáni kapitalizmus „még jobb” születésszabályozó!

Kelet-Európa s Közép-Európa élen jár az alacsony gyermekszámban. Már a szocializmus évei alatt is tapasztalható volt negatív tendencia, de ez a rendszerváltás gazdasági visszaesése és a nyugati liberális eszmék gyors térhódítása következtében csak erősödött. Családok szétesnek, a válások száma nagy, a gyerekek nagy része is házásságban kívüli szülei. Érdekes, hogy Oroszországban is ez a helyzet, noha ott a nyugati családmo-dell nem is annyira elterjedt, mint Közép-Európában. Annál nagyobb a szegénység, ami miatt csak a kétkeresős modell alkalmas a megélhetésre. A gyermek azonban nehézíti a munkavállalást, csökkenti az egy főre jutó jövedelmet. A gyerekek tehát teher. Ennek köszönhetően a társadalmak gyors- (Folytatás a 7. oldalon)

ANGLIKÁN CSATLAKOZÁSOK A KATOLIKUS EGYHÁZHOZ

Az Amerikai Anglikán Egyház (Anglican Church in America, ACA) testületileg csatlakozik Romához. Az Egyház püspökeinek döntése értelmében több ezer hívő tér át püspökeivel együtt. Katolikus tulajdonba kerülnek épületeik, köztük egy székesegyház is.

Az áttérők – a XVI. Benedek pápa által 2009 novemberében felkínált lehetőséggel élve – továbbra is az anglikán szertartáskönyvet követik, de teljes közösségekben lesznek a pápával, akit vezetőjüknek ismernek el. A püspökök rövid nyilatkozatukban leszögezték: kérelemmel fordulnak a Hittani Kongregációhoz az Anglicanorum coetibus kezdetű apostoli rendelkezésben foglalt teljesítése érdekében.

A HÚSVÉTI...

(Folytatás az 1. oldalról)

némán, csendben vonul kíséretével az oltárhoz. Piros színű ruhát ölt Jézusnak, a szenvedés királyának emlékeztére, aki vérét ontotta értünk. Az oltár előtt arcra borul. Gondolatai a Megfeszített felé szállnak. Talán ezek jutnak eszébe: Jézus, Megváltóm, értem, értünk, minden emberért vállaltad a szenvedést és a kereszthalált. Imádkodunk téged, Krisztus és áldunk téged, mert szent keresztet által megváltottad a világot. És hálát adunk neked áldozatos szeretetedért.

Miután a pap felemelkedik, a Menyeyei Atyához imádkozik: „Emlékezzél meg irgalmasságotról, Urunk, Istenünk, és örök oltalmaddal szenteld meg hivatást, akik számára vére árán szerezte a hűsvét éntitkát a te Fiad, Jézus Krisztus. Aki él és uralkodik mindörökkön örökké. Amen.”

Ezután kétezer-hétszáz év távolból Izajás proféta szavai hangzanak a felolvadó ajkáról. Ezek a szavak Isten titokzatos Küldöttéről szólnak. „Íme, a szolgám... Nem volt sem szép, sem ékes... Megvetett volt, utolsó az emberek között... A fájdalom embere, aki tudta, mi a szenvedés. És aki elől iszonyattal eltakarjuk arcunkat... A mi betegségeinket hordozta, a mi fájdalmaink nehezédet rá... A mi bűneinkért szűrték át. Az ő sebei szerezték neki gyógyulást... Megkínózták, és ő alázatosan elviselte... Úgy tetszett az Úrnak, hogy ösziertőri a szenvedéssel. De ha odaadja életét engesztelő áldozatul, látni fogja utókait.”

Menyire egybeesik ez a jövendölés Jézus szenvedésének az evangéliumokban leírt történetével! A zsoltárok Jézus utolsó szavait halljuk ismételtel: „Atyám, Istenem, kezdébe ajánlom lelkemet!”

A megaláztatott és szenvedő Jézus a mi reménységünk. Hová is mehetnénk bűneinkkel? Csak őhozzá, aki megváltott minket a bűntől. Ki is adhatna erőt a szenvedés elviselésére? Ki segíthetne minket halálküzdelemünkben? Csak Jézus, aki

Az Amerikai Anglikán Egyház a Hagományörző Anglikán Közösség tagja, amely mintegy 20 éve vált ki az Anglikán Közösségből, amiért az eltávolodott az eredeti keresztény tanítástól. Nincs közösségben a jóval nagyobb taglétszámú Episcopalis Egyházzal – mint a világ-szerte 77 millió hívőt számláló Anglikán Egyház többi gyülekezetei –, és nem ismeri el a canterburyi érsek fennhatóságát.

Az Amerikai Anglikán Egyház a második anglikán közösség, amely él a pápa által felkínált csatlakozási lehetőséggel. A Forward in Faith elnevezésű hagyományörző anglikán csoport ausztráliai ága is megtette a 16 egyházközség csatlakozásához szükséges első lépéseket. A csoport nagy-britanniai ága ugyancsak

emberségünk minden szomorú velejáróját megtapasztalta.

Léleklében elkísérjük Jézust a kereszttől, ahol háromszor esik, édesanyjával találkozik. Kimerülten ér a Golgotára, ahol keresztre feszítik, és a három órán át tartó kegyetlen szenvedés végén elhangzanak utolsó szavai: „Beteljesedett. Atyám kezdébe ajánlom lelkemet!”

Most már Jézus végtelen érdemeire hivatkozva imádkozik az Egyház különböző szándékokra, és biztosak lehetünk, hogy meghallgatásra találunk Krisztus, a mi Urunk által.

A kereszt előtti hódolat megható szertartását követően a Szűzanya és Szent János lelkületével közeliedünk a szentáldozáskor Krisztushoz. És amikor magunkhoz vesszük őt a kenyér színe alatt, szívből köszönjük meg neki áldozatos szeretetét.

Jézus győzelmes szeretete

Jézus ajándékozó szeretetét és áldozatos szeretetét győzelmes szeretete követte. Jézus világosan és többször is megmondta, hogy a harmadik napon feltámad.

Hűsvét, Jézus feltámadásának napja, az ünnepek ünnepe. Az üdvösségtörténet középpontja. A liturgiák és csúcspontja. Ha a feltámadás nagy misztériumát, Jézus győzelmes szeretetét át akarjuk élni, első helyen vegyünk részt a hűsvéti vigilián. Csodálatosan szép szertartásokkal ünnepli az Egyház alapítójának győzelmét.

Második helyen olvassunk kell a Szentírás. Elsősorban az evangéliumokat. Az evangéliumok leghosszabb és a legrészletesebben tárgyalják Jézus szenvedését, kereszthalálát és a feltámadása utáni eseményeket. Jézus nem elégedett meg azzal, hogy feltámadásának híre eljusson azokhoz, akik őt nagyon szerették. Ő személyesen megjelent nekik, hogy teljes bizonyossággal tanúsíthassanak feltámadásáról. Nagyon mozgalmas volt a feltámadás első napja.

Ha nem is említi a Szentírás, gondolhatunk bátran arra, hogy Jézus legelső szülő édesanyjának jelent meg, aki legközelebb állt hozzá, aki leginkább oszto-

szere. Polaino egy hasonlattal élt: „A nyomás alatt álló kukta nem repül bele a légy. A boldog szívet nem ragadják magukkal az alantas dolgok”.

A riporter rákérdezett arra is, vajon a mai világ hedonista mentalitásának szerepe van-e abban, hogy néhány pap nem marad hűséges a fogadalmához. A professzor lehetségesnek tartja ezt, hiszen a papokban is megvan az emberi természet gyengesége. Nagyon fontosnak gondolja azonban, hogy inkább arra figyeljünk, milyen végtelenül sok olyan pap van, akik hűek fogadalmukhoz. Természetesen a média a kivételes esetekre figyel, nekünk azonban nem szabad elfelejtenünk, hogy a papok többsége boldogan éli meg hivatását.

Végül azt a kérdést tárgyalták az interjúban, hogy értelmezték azt, hogy a pap hivatása, hogy lelkiatya legyen. A professzor

fontolgtatja az áttérést. Döntés legkorábban júliusban várható; amennyiben Róma mellett döntenek, az akár 200 anglikán gyülekezet, vagyis több ezer hívő katolizálására jelentheti.

A tömeges áttérések előtt, januárban katolizált a tisztségéről leköszönő newcastle-i anglikán segédpüspök, Paul Robinson. „Jó ideje úton vagyok, s most mintha hazaérkeztem volna” – fogalmazott. A 63 éves püspök tavaly nyáron rámutatott: az egyházi házasságkötések és a keresztelések számának drámai visszaesése annak jele, hogy Nagy-Britannia immár nem keresztény ország. Az egykori főpásztor előre figyelmeztetett: az anglikán vallás egy generáción belül megszűnik álmvallás lenni. □

zott az ő szenvedésében. Jézus nagyon szerette az édesanyját, és tengernyi fájdalommal és örömmel akarta változtatni. Mária nem ment el az asszonyokkal hűsvét hajnalán a sírhoz. Ő imádkozott és virrasztva várta szent Fiát. Szívbe véste Jézus szavait. Nemcsak azokat, amelyeket szenvedéséről mondott, hanem azokat is, amelyekkel kijelentette, hogy harmadnapon feltámad.

Az asszonyokat is megjutalmazta Jézus, akik sírházhoz mentek, de csak az üres sírt találták. Az angyal szavai után félelemmel, de örömmel siettek el a sírtól, és Jézussal, a Feltámadással találkoztak. Micsoda öröm volt ez számukra!

Mária Magdolnának szintén megjelent a feltámadt Jézus. Sőt megbízást adott neki, hogy vigye el az apostoloknak feltámadásának örömhírét.

Gondoljunk az emmauszi tanítványokra. Sietve hagyják el Jeruzsálemet, ahol Jézus keresztre feszítve meghalt. Hogy lángolt a szívük, amikor a feltámadt Jézus ismeretlen útításként szegődött melléjük és kifejtette az írásokat: ennek így kellett történnie, hogy bemeheessen dicsőségébe. Milyen jó, hogy meghívták az útításukat, akikben felismerték a feltámadt Jézust. Sietve mennek vissza Jeruzsálembe, hogy beszámoljanak a feltámadt Jézussal való találkozásról. Itt azzal a hírrel fogadják őket, hogy valóban feltámadt az Úr és megjelent Simonnak. Ahogyan beszélgetnek, egyszer csak közöttük áll Jézus. Az a Jézus, akitnek feltámadásáról már hírt kaptak. Most saját szemükkel látják. Róla kell majd tanúságot tenni: „Akit főmbereit keresztre feszítettek, feltámadt és él”.

Hogyan köszönjük meg Jézusnak a feltámadás örömhírét, aki hozzánk is eljuttott? És hogyan köszönjük meg neki, hogy ma is sokféleképpen találkozhatunk vele, és megtapasztalhatjuk győzelmes szeretetét? Legyen szívünkben hála és köszönet, és adjuk mi is tovább az örömhírt embertársainknak. Élünk úgy, ahogy a feltámadt Jézus kívánja tőlünk. Hűséggel és szeretettel legyünk követői. □

szertint erről a kérdéstről sokkal többet és sokkal mélyebben kellene beszélni, hiszen egyrészt maguk a papok sem mindig tudatosan élik meg hivatásuknak ezt a dimenzióját, másrészt mert ez a biológiai szülők feladata is. Leleltatni, lelkivezetni lenni azt jelenti, megélni az irgalmasság cselekedeteit, megvizsgálni a szomorkodókat, befogadónak lenni, megerősíteni a másikat abban, amiben értékes, segíteni neki, hogy megoldja a problémákat, buzdítani és megerősíteni abban, hogy lelkileg növekedjék, éljen emberi természetéből eredő értékeivel.

A cölibátusban töltött élet szükség-szerűen alkalmas a lelkivezetés gyakorlására, időt és lehetőséget teremt rá. Mivel végső célja az Istennel való egység megteremtése, mélyebb értelmet is nyer, hiszen az isteni gondoskodás másává válik a világban. **Magyar Kurír**

A KÖRNYEZET...

(Folytatás az 1. oldalról)

A pápa már tavalyi diplomáciai évértékelőjében is felhívta az államok figyelmét a nyugati világban mindinkább megmutató keresztényellenes előtérletekre, idén pedig még határozottabb formában tér vissza a kérdésre. Mint rámutatott, mindenki számára nyilvánvaló, hogy a gazdasági válságnak erkölcsi gyökerei vannak, ezért a gondolkodásmódot és az életstílust kell – elsősorban a nevelés révén – megváltoztatni. Azonban a hívők hozzájárulását e téren korlátozza, ha nem ismerik el közéleti szerepüket, ha a vallási kérdést magányuknak tartják.

Sajnálatos módon – folytatta a Szentatya – bizonyos, hogy főként nyugati országok politikai és kulturális körei, illetve a média egyre gyakrabban csekély megbecsülést, sőt inkább ellenszenvet vagy egyenesen megvetést mutat a vallással, és különösen a kereszténységgel szemben. Mármost fennáll a veszélye, hogy aki a relativizmust a demokrácia lényegi alkotóelemeként fogja fel, az a laicitást csakis a vallási tényező kikeresztésével, vagy inkább társadalmi fontossága elutasításával kívánja megvalósítani. Ez a megközelítés azonban csakis szembenállást és megosztottságot szülhet, s mivel elvből elutasítja a magától eltérő hozzáállást, végül zsákutcába jut. A megoldást a nyitott, pozitív laicitás jelenti, amely a világi és a lelki természetű dolgok helyenvaló önállóságára épít, és előmozdítja közöttük az egészséges együttműködést és a közös felelősségvállalást.

A pápa ennek kapcsán külön is utalt arra, hogy a Lisszaboni Szerződés hatálybalépésével az Európai Unió az integráció újabb szakaszába lép, amit a Szentiszta továbbra is „tisztelttel és jóindulattal figyelemmel” kísért. Megelégedésre ad okot, hogy az Unió működéséről szóló szerződés „nyílt, átlátható és rendszeres párbeszédet” irányoz elő az Európai Unió és az egyházak között (17. cikk). XVI. Benedek reményének adott hangot, hogy jövője építése során Európa „mindig képes lesz meríteni keresztény identitása forrásából”. A sokszor – és nem véletlenül – emlegetett keresztény gyökereknek ugyanis helyettesíthetetlen szerepük van az egymást követő nemzedékek tudatának alakításában, valamint egy alapvető etikai konszenzus kialakításában, ami minden európai polgár számára hasznos.

Érszegi Márk Aurél/MK

Az Egyháznak jelentős szerepe van a magyar közösség megtartásában – mondta Sólyom László köztársasági elnök a Német László nagybecskereki megyéspüspökkel folytatott megbeszélést követően. A magyar államfő a március 15-i megemlékezések okán látogatott el a püspöki székhelyre és több más délvideki településre (Nagybecskereki Egyházmegye)

HÍREK – ESEMÉNYEK

Adomány Haitinek

Több mint 130 millió forintnyi adománnyal járultak hozzá a Magyar Katolikus Egyház hívei a Haitit januárban sújtó természeti katasztrófa áldozatainak megsegítéséhez. Az összeg nagyrészt februári országos gyűjtés során adták össze templomainkban. A magyar adományokból a jelenlegi tervek szerint új, földrengésbiztos épületek, többek között iskola is épülhet majd.

Atomtámadást is túlélt a Mária-szobor

A nagaszaki Madonna, a II. világháborús atomtámadás során elpusztult Mária-szobor maradványa zárandókútra indul Európába. A fejtéredék, kiégett szemekkel többek között a barcelonai Sagrada Família-bazilikában és a Vatikánban kerül kiállításra. A szobrot a spanyolországi Guernicába viszik, ahol egy másik Mária-alakot őriznek, szintén háborús emlékként. Az út célja, hogy a XX. század háborúiban megsérült két szobrot egymás mellé állítsa és a leszerelésre hívja fel a figyelmet.

Apor-kiállítás

Március 16-án újra megnyitotta kapuit a látogatók előtt a győri Püspökvár pinchehelyiségeiben található Apor-kiállítás. A tárlat Boldog Apor Vilmos vértanúságának állít emléket: bemutatja a boldoggá avatott püspök életét és tevékenységét, megidézi 1945 nagyhétét és

hűsvétjét, a püspök áldozatát és vértanúhalálát. A kiállítás központi terme az emlékhely, ahol Apor Vilmos életét áldozta a rábizottakért. A tér közepére fektetett püspöki palást és a rajta lévő véres ing-relikvia a vértanúsági megdöbbenő jelképei. (Bejelentkezni a következő telefonszámon lehet: +36-20/495-7545).

Magyar futballsiker a Vatikánban

22:3-ra nyert a magyar cigány válogatott a Svájci Gárda focicsapata ellen Rómában. Visszavágó is lesz, valószínűleg Szombathelyen. Földesi Károly, a cigány válogatott kapitánya elmondta: a csapat 1992-ben alakult meg, Európában elsőként. Beutazzák fél Európát, 118 mérkőzést játszottak, ebből egy volt vereség és egy döntetlen. Rámutatott: a csapat titka az egységben rejlik. Mint mondta, a cigányoknál nagy szerepe van a vallásnak, az őket kísérő atya misét celebrált a mérkőzés előtt, és játszott is a csapatban.

Popieluszko boldogáavatása

A kommunista titkosrendőrség által 1984-ben brutálisan meggyilkolt Jerzy Popieluszko lengyel papot június 6-án, a Hála napján avatják boldoggá Varsóban – közölte a sajtóval Kazimierz Nycz varsói érsek. A szertartást a Szentéavatósi Ügyek Kongregációjának prefekta, Angelo Amato érsek vezeti majd. □

SZÁJRÓL SZÁJRA

Kétszáz éve született Erkel Ferenc

Bár csak november 7-én lesz a nevezetes nap, már most szeretnénk emlékezni arra, hogy 2010 Erkel-év. A magyar nemzeti opera megteremtője megérdemli az egy éven át tartó megemlékezést. A magyar zenevilág egyik leghíresebb tagja és nagy fia korának, a reform-éveknek kiemelkedő alakja volt. Erkel Ferenc Gyulán született, zenei kiképzése Pozsonyban, Klein Henriknél kezdődött. Első karmesteri megbízást Kolozsváron kapott. A líg 28 évesen már a fővárosban volt a Nemzeti Színház karmestere, 1840-ben – tehát 30 évesen – komponálta a Báthory Anna című nemzeti operát, ezeknek az éveknél nemzeti lelkesedésétől áthatva. Ezt követte 1844-ben a máig műsoron lévő opera, a Hunyadi László – Egressy Béni szövegére. A La Grange Anna francia énekesnőnek 1850-es budapesti fellépése alkalmából írt aria csak később került – betétként – a Hunyadi Lászlóba. A nagy sikereket arató kolaratúrsozoprán énekesnő magyarul tanulta meg az opera szövegét, és külföldön is így énekelt. Nagy dolog volt ez, mert a magyar operákat a nemzetközi versenyben csak a hazai énekesek tudták eredeti nyelven énekelni. Erkel 1844-ben komponálta Kőlcsey Himnuszának zenéjét, és elnyerte vele a Bartay András által kitalált pályadíjat. A máig legmagasabb színvonalú történelmi operának, a Katona József drámájára írt és élete főművének tekintett Bánk bán az 1850-es évekből származik. Bemutatójára csak 1861-ben, a politikai nyomás enyhülése után került sor. Erkel jellegzetes stilusa – a nagyoperába beleesztő verbunkos ele-

melek – talán itt érvényesül a legszebben. A történelmi operák sorát ismét vígopera szakítja meg, a Tóth Endre szövegére írt Névtelen hősök. Gazdag, sokoldalú, elkerülve a népszínművek gyakran rítói színeit. Erkel utolsó operája, az Opera-ház megnyitására írt István király, már Wagner nyomdokain halad, de levegője, dallamvilága magyar.

Erkel Ferenc (Barabás Miklós kórúja)

Jelentős volt karmesteri pályája is. A Nemzeti Színház megnyitásától kezdve ötven éven át volt karmestere, de vezényelt még az új Opera házában is. Az ő nevéhez fűződik a Filharmoniai Társaság megalapítása, ő volt a filharmoniai hangversenyek első karmestere. 1875-től 89-ig pedig a Zeneakadémia

igazgatója.

Hogy Erkel Ferenc a magyar sakkvilág második legjobb sakkozója volt, és csak az első nemzetközi versenyen ötödik helyen végzett Szén József előzte meg, ritkán említett tény. Tagja volt a magyar sakkozók első egyesületének. Az 1865-ben alapított klubnak 28 éven át elnöke is volt. A zene birodalmában betöltött szerepe miatt két alkalommal is le kellett mondania a részvételt nemzetközi tornákon. Feljegyezték válaszat arra a kérdésre, miért veszteget annyit időt a figurák tologatására, így hangzott: „Ha sakkozom, legalább nem kell zenéről, a nem is mindig szellemes zenéssel társalogni”.

Szobrot – Ströbl Alajos művét – az Opera-ház homlokzatán, még életében állították fel! A főváros második operaképi bemutató színháza – az Erkel Színház – büszkén viseli nevét.

Közreadta: **Ramsay Győző**

AHOL MA IS JÉZUS ANYANYELVÉN IMÁDKOZNAK

Jézus nyelvét, az arámi nyelvet az egész Közel-Keleten beszélték a VIII. századig. Ezt követően egy szűk művelt rétegnek köszönhetően maradt fenn újabb öt évszázadon át.

Az arámi nyelvet ma már csak a liturgiában használják. Az egyik olyan hely, ahol e nyelv még ma is él, Tur Abdin környéke, Törökország délkeleti részén található, Szíriával határos, hegyes vidék.

Tur Abdin jelentése ósi szír nyelv: „Isten szolgáinak hegye”. E területen valamikor számos templom állt; ma égbetörő minaretek és végtelen csend urálja – az ezeréves keresztény harangtornyok megrendítő látványt nyújtanak a minaretek között Törökország, Irán, Irak és Szíria határán. Ennek magyarázatát a hagyományokban találhatjuk meg: pümkösd után Tádé apostol Edesszába érkezett. Később itt egyetem is létesült, ahol Szent Efrém tanított, és ahol a Bibliát nyolcszáz névondék az arámi nyelvről a helyi nyelvűzésre fordította, amelyet még ma is beszélnek.

A hétköznapi életben arabul beszélnek az itt élők, de a szír keresztények liturgikus nyelvet továbbra is az arámi. A szerzetesek büszkén használják Jézus nyelvét, kiváltagosnak érezvén magukat: nagy meglepéssel tölti el őket, hogy a világon egyedül ők ismétlik Jézus

szavait az eredetileg használt nyelven a kenyér és a bor átváltoztatásakor.

Tur Abdin környékén található néhány olyan keresztény település, melyek túléltek a történelmi viszontagságokat és az emberi gonoszságokat, amelyek következtében számos család kényszerült elvándorolni. Néhányan azonban az első világháború tömegmészárlásai ellenére is kitartottak, amelyek az örmények kiirtásához hasonlókat: mintegy ötszáz ezer szír ortodox hívót öltek meg. E szomorú időkben számtalan emberi életet oltottak ki, templomokat koboztak el és alakították át mecsetekké. Ezt az időszakot a még ma is tartó gerillaharcok követték.

Az 1923-as lausanne-i békeszerződés a nem muzulmán kisebbségek közül csak a görög, örmény és zsidó közösségeket védi. Az itt élő szír ortodoxoknak semmilyen törvény nem biztosít vallás- és szólás szabadságot. „Nincs saját területünk, szűzörövdre élünk a világon, de nagyon egysek vagyunk nyelvi, társadalmi és kulturális identitásunknak köszönhetően” – vallják. „A hogyan azt a történelem is bizonyítja, a vallás mindig is úrközlő szerepet töltött be a civilizációban. A mi népünk nagyon vallásos, és büszké vagyunk arra, hogy Jézus nyelvét beszéljük.”

(VR)

DEMOGRÁFIA...

(Folytatás az 5. oldalról)

szan előregsznek. A trendek szerint – ha semmi nem változik – 2050-re éppen Magyarország lesz a világelső(!) az ún. gazdasági függőségi ráta tekintetében! Vagyis a nyugdíjkorlatnak a ténylegesen dolgozókhoz viszonyított aránya hazánkban lesz a legmagasabb! Nem hiszem, hogy ez az a világalóság, amire vagyunk.

A másik gond, hogy az individualista társadalom magánügynek tekinti a gyermekvállalást, a nagycsaládok problémáit. Mert probléma van akkor is, ha sokan boldogok és önként vállalkoznak a több gyerekekkel járó áldozatokat. A gyermekekkel kapcsolatos szociális támogatások mindenképpen elenyésző részét jelentik annak a költségnek, amibe egy gyermek felnevelése kerül. Az egy kerestből való megélhetés nincs összhangban a mai gazdasági modellel. Egyrészt, a modern, emancipált nő dolgozni szeretne. A volt szocialista országokban pedig a bérek csak szerény töredékét teszik ki a nyugaton elérhető bérek színvonalának. Ez a modell bizony kétkeresőre volt, tervezve”. És ez akkor is igaz, ha például a magyar szociális rendszer – hála a már hetvenes években érte sokat kizdők aktivitásának – európai méretekben viszonylag nagyvonalú volt.

Az a probléma, hogy hazánkban e nagyvonalúságnak nem igazán volt meg a hatékonysági alapja a szocializmusban – s egyre kevésbé van meg napjainkra. Hiába volt a rendszerváltás, a munka termelékenysége csak a gazdaság szűk részében emelkedett jelentősen, az is a külföldi tulajdonosok körébe tartozó vállalatoknál. Ebből a jövedelememelkedésből a lakosság viszonylag keveset látott. Pedig az tehetné fenntarthatóvá a költségvetés kisebb szerepvállalását, a gazdasági egyensúly megteremtését, ha az egyéni jövedelmek dinamikusan növekednének. Így a nagy rendszerek lefaragása csak burkol, ámde igen hatékony életszínvonal-csökkenést fog jelenteni, rövid és hosszú távon is a magyar polgároknak.

A rendszerváltozás utáni gazdasági helyzet egyáltalán nem vált családbaráttá, nem javított, hanem inkább rontott a helyzeten. Az anyák elhelyezkedése nehézkessé vált, részmunkaidős kinalat alig van. A legfrissebb statisztikai adatok szerint Magyarországon 4% a részfoglalkoztatás, míg az

európai 27-ek átlaga csaknem 18%! A nyugati országokban 24-25%, Hollandiában 40%! Nem csoda, hogy Magyarországon a gyermekek anyák nem találnak maguknak részfoglalkoztatási lehetőséget. Pedig ezzel összeegyeztethetnék a családot és a munkavállalást. A munkaadók gyakran arra hívják őket, hogy nem is akarják ezt elfogadni az emberek. Csoda-e? Hiszen az európai szintnél négyeszer, ötször alacsonyabb 8 óras bérből is alig lehet megélni! Különösen, ha valaki egyedül neveli gyermekét. Akkor is, ha némi támogatást kap... A munkahelyek özkdnek a sokgyerekes személy foglalkoztatásról, különösen, ha nőről van szó – hiszen nagy valószínűséggel ő marad majd otthon, ha beteg a gyerek. A kiszolgált intézmények – bölcsőde, óvoda – rendelkezésre állása sem kielégítő, ami korábban megvolt, azokat is bezárták a privatizációk után, vagy az önkormányzatok pénzhányá miatt. Az iskolai napközben gyakran kriminális az étel minősége, megnőtt a felügyelet nélküli, „kulcsos gyerekek” száma.

Látható, hogy a társadalom szemléletváltása nélkül mindez aligha fog megváltozni. A statisztika azt mutatja, hogy a demográfiai mutatók jobbakká magukat vallásosságnak tekintők körében. Nem közömbös tehát a hit, ami sokszor átszegi a nehézségeken. A nagycsaládok keresztény emberek gyakran hangstúlyosak: ők nem pénzért szílnék. Ez nagyszerű is, de mégse jogosítja fel a társadalmat arra, hogy az önkéntes áldozatvállalást minden további nélkül elfogadják! Mert először is, ne mondja senki, hogy a nagy család nem jár nagyon sok áldozattal a többi polgár sorsához képest. A munkából ki nem esők és gyermekeket nem vállalók életszínvonalja magasabb, és nyugdíjkiállításai is jobbakk. Ez így igen igazságtalan. Hiszen aki gyermeket nevel, nemcsak magának neveli. A katolikus szociális tanítás arra biztat bennünket, hogy lépünk fel a társadalmi igazságtalanság ellen, s a politikában való aktív részvétellel segítjük egy igazságosabb társadalom létrejöttét. Ennek során nem szabad elfeledkeznünk arról a fontos kérdéskörrel szem. Mindenki érdeke a demográfiai csapda elkerülése, legfőképpen a jövő nyugdíjasainak. Nem csupán a ma sokgyerekeseké, de a mai gyermekekének is. A jövő ugyanis nekik is elhossa – remélhetőleg – az idősokt, s akkor kiderül majd, hogy a pénz nem minden. Erdemes lesz erről külön elgondolkoznunk.

Botos Katalin

